

Kedves Erkel-tisztelő Barátaim!

Mindenekelőtt hadd adjam át két társadalmi szervezetet: a Liszt Ferenc Társaság és a Bárdos Lajos Társaság Elnökségének és Tagságának tiszteletteljes üdvözetét a jelenlévőknek. Névadóink abban is példaképeink, hogy a kortársak és az utókor nevében zeneszerzői és karnagy működésükkel már lerótták hálájukat a XIX. és a XX. század folyamán a magyar nemzeti opera megteremtőjének géniusza előtt.

Ebben az esztendőben Kodály Zoltán születésének 120. és halálának 35. évfordulója alkalmából természetesen érezhetjük, hogy a népdalgyökerekből kisarjadt XX. századi magyar daljáték megteremtőjéhez fordulunk és megkérdezzük Erkel életművének folytatóját: hogyan látta nagyszerű elődjének munkásságát ő, Kodály Zoltán?

Zenei írásaiiban számos helyen találunk Erkel-utalásokat. Egy helyen így ír.

„...már Erkel Ferenc elindult azon az úton, amelyen a zenét a nép felé, a népet a zene felé közelíteni lehet.

Egész sor népszínmű zenéjét írta meg, népdalok felhasználásával... Kár, hogy nem ment tovább. Talán túlságosan nagyra látta a távolságot a népdal és az opera közt, hogysen áthidalására döntő kísérletet tett volna. Pedig enélkül nem remélhető, hogy a nép és a magasabb zene valaha összekerüljön.

Hogy a nép hangját megszólaltassuk, előbb meg kellett ismerni, a falusi rezervációból – ahová az idegen befolyás elől menekült –, újra a nemzet színe elé hozni, az egész nemzetet újra ráismertetni. Ez hosszú időt kíván, és ma sincs befejezve. Szerényen kell kezdeni, ha a nép hangját tovább akarjuk fejleszteni. Újra ott kell kezdeni, ahol Erkel abbahagyta.” – így Kodály.

A folytatásról büszkén elmondhatjuk, hogy a Hány János és a Székelyfő napjainkban határokat nem ismerő erővel sodorja a zenés színpadra a magyar népdalkincs gyöngyszemeit.

Ámde az is lehetséges, hogy az operaszínpadról Erkel zenéje leszálljon a nép közé és dallamai népdallá váljanak. Ezt a jelenséget most saját torkunkon át figyelhetjük meg, ha közösen elénekeltjük a „Hunyadi László” híres kórusát, a „Meghalt a cselszövő”-t!

Kodály felteszi a kérdést: „De hogyan jutottunk summás lányok, kis libapásztorok operazenehez? Valószínűnek tartom, hogy a városi hatás egyik főcsatornáján, a katonaeleten keresztül jutottak efféle dallamok a faluba. Katonazenekarok állandóan játsszák, s a sok zenés kirukkolás beleplántálhatta őket a nép fiainak fülébe” – vélekedik Kodály. Íme a népdallá lett Erkel-kórusdal a „Meghalt a cselszövő” dallamára.

„Kasznár uram, magáról is megemlékezünk,

Azért, hogy a lisztmérésnél kibabrált velünk.

De mi már azt elfelejtjük, mostmár elmegyünk,

Lehet, hogy a jövő nyáron vissza se jövünk.”

(Lukin László
zenetudós az Erkel-
koszorúzási ünnepségen
elhangzott beszéde)

„Magyar hitvallók” operagála

Hölgyeim és Uraim, kedves Barátaink!

Ezekben a napokban, június elején minden évben ünnepeljük 1988 óta nemzeti operánk megteremtőjének, himnuszunk megzenésítőjének, Erkel Ferencnek a tiszteletét, munkásságát.

Minden művelődési intézmény életében, így ennek is, az Erkel nevet viselő művelődési háznak évente sok-sok különböző rendezvénye van. Mégis ez a mai és a tegnapi is más, mint a többi, valamiben nagyon különböző. Mert lehet sok szép előadás, csillogó, gazdag, de mégis, az Erkel nevével fémjelzett számunkra az első pillanattól kezdve valami mást is jelent a pusztá rendezvényemél. Nem azt, hogy jobb lenne, vagy jelentősebb a többinél, nem!!!

Hanem valójában mi mindannyian, akik létrehoztuk 15 évvel ezelőtt, kezdetben a Szépitő Egyesületet, aki „felfedezte”, hogy Budakeszin létezik egy Erkel-ház, azután Mossoczi Vilmos karmester barátunk, akinek eszébe jutott, hogy hiszen itt akkor lehet Erkelrel kapcsolatban muzsikálni, azután a művelődési ház igazgatója Pék Lajos, aki azt mondta, csináljuk gyerekek!, a sok-sok művész, Kassai István, Szokolai Sándor, a fiatalon, tragikusan elhunyt Legány Dénes, énekesek hosszú sora, együttesek, Vass Lajos karnagy úr, sorolhatnám sokáig – az Erkel Társaság, a régi kollégák, a művelődési ház csapata, mi mindannyian tudtuk és akartuk a kezdetektől – és ez így van ma is, a napi politikától függetlenül!!! – hogy a magyar szellem, a magyar tehetség – a mi legfőbb erőnk a nagyvilágban – mellett teszünk hitet, a mi igazi és talán egyetlen töretlen és megtörhetetlen értékünkért dolgozunk ilyenkor.

„Magyar hitvallók” – ezt a címet adtuk a tegnapi hangversenynek Erkelre és Hubay Jenőre gondolva. De ennek a rendezvénynek, az immár 15 éve megrendezett Erkel Napoknak sok száz résztvevőjére is méltán mondhatjuk. (Magyar Hitvallók)

Mert a magyar géniusz kiapadhatatlan csodálatos forrás, amely ragyog a nagy egészben és úgy illeszkedik bele az egyetemes kultúrtörténet hatalmas áramába, hogy magába foglalja azt, de táplálja is, és megőrzi sajátosan magyar értékeit, jegyeit...

Ezt akartuk és akarjuk szolgálni parányi lehetőségeinkkel, egy villanásnyi fényidőre megidézni a nagy alkotókat és követőiket. Ezért hangzottak el az Erkel Napokon a régen elfeledett művek is, és születtek újak erre az alkalomra.

A mai este rendhagyó lesz. A mai estén nem ismeretlen művek hangzanak el, hanem olyan művészeket ismerhetnek meg, akiket itthon kevésbé, vagy egyáltalán nem hallhat a közönség.

Ők ugyanolyan részesei, őrzői, hordozói a fentebb említett magyar tehetségnek, mint azok, akik nagyobb nyilvánosságot kapnak idehaza.

Szeretném Önöknek most bemutatni őket, akik életüket szentelik a művészetnek, sokszor mostoha körülmények között dolgoznak, énekelnek külföldi turnéik során, pihenés nélkül, több száz kilométer utazás után, de ámulatba ejtve a többi nációt teljesítményeikkel. De erről majd később beszélünk. Vagy lesz olyan köztük, aki más, polgári munka mellett gyakorolja a művészi hivatást, vagy hazai vidéken hirdeti a muzsika szeretetét.

(Hedry Mária
megnyitóbeszéde az Erkel-napi „Magyar hitvallók”
című operagála előadásán)